

Nyker K. J. VOROŠILOVOI
yge.
Jixe teaatr soo bolhon, baja-
rai zasedaani.
Kolxoozuudai poolinuud de-
rehee.
Operativna xytelberi xereg-
ei.

Kolxoozoi tyrry xynyud.
Erxim xonişon.
Xiaagtiin almaga зарим hur-
гуулнуудай байдлаа.
Унсагсадai биşеггйд.
Şатар.

Burġaad-Mongol YNEEN

BK(b)P-ġin Burġaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei
Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

Nyker K. J. VOROŠILOVOI yge

Aguu jixe Oktiaabrşka Socialis Revoliyyiin xorin negen zilei oin yderei paraad deere

Nyxedyd ulaanarmelcyd, komandirnuud, komissarnuud, politxydelmerileşged, xydelmerileşged ba exener xydelmerileşged, kolxoozniguud ba kolxoozniguud, erdemted, inzeneernyyd, vracnuud, bagşanar ba iskyystviin xydelmerileşged, nyxedyd staxaanovcuud, staxaanovkanuud ba komsoomolcuud, nyxedyd xiliin saanaxi xydelmerileşgedi organizacanuudai tylooleşgedi.

Byxesojuuzna Kommunitis (bolşevilygydel) Paartiiin Centralna Komiteed ba Soveed Socialis Respyyblikenydey Sojuuzai pravitelstvoo bolbol SSSR-dexi Aguu jixe Oktiaabrşka Socialis Revoliyyiin xorin negen zilei oin praazdnigaar daşaramduulan, Taanarta bajar ba amarşalga xyrgexliji namda daalgahan байна.

Nyxedyd! Manai aldarta istoortin, yngerhen xorin negen ziliji socializmiin şine ilaltanuud ba amzaltanuudai zil geze temdeglenebdi. Lenin—Stalinal paartiiin isplitanna xytelberi doro, manai byxii ootraslinuudai promişlennost, myn tymerzamai, uhan ba agaarai traansport, manai socialis azaxiin ede byxii ba busad ucaastooguud bolbol xygzee, şine ilaltanuudai zamaar uragsaa jabaa.

Bidener bolbol manai socialis gazartariaalan deere myn ugaa jixe amzaltanuudai tulaabdi. Yngerhen nazar xadaa xeneş medecheer, jixeş xoxis-toi bişe baigaa. Gebeş, manai xydeee azaxiin socialis foormiin aşaar, manai orono araduud bolbol priroodlin kaprizlatai temeseliiji xyndeteigeer bejelylee.

Gan gasuur ba tarşaata zilnyyde boldog yleşxelen ba gazarai olomillitoon tryznigyydei xosoron gemtelge ba jixete z o b o d o g balhan, rossiisko tariaaşadai xynde xyşer, raabşka azaxialatai busad spyvnygyyde xadaa caarsnuud, dvoriaanguud, kapitalistnuud ba kulaaguudtaraa xamta xetede ygelxegden baragdaa. Mynoe socialis strolin byxii xylji ba aguu xiliin xereg deere medereben, manai kolxooznig bolbol omogoor ba naldamtaigaar uragsaa xarana. Aguu jixe kommunitis paartiaar xytelberileşgeden, soveed gyren bolbol eorlingee byxii daisadiji, tereentei xamta, priroodlin xoto xysenydydiji ilaxa şadaltai geze manai kolxooznig tereşelen, byxii soveed arad medene.

Nyxedyd! Arada maassiin xeneş zargalta baidalan tahag xytelberileşgeden, uhan yrgelteleheer байна.

Manai orondoxi socialis xamta ba kyltstyriin amzaltanuud ba tulaltanuudane ene aguu jixe. Edenyyd olon, edenyyd olon, edenyyd olon, xadaa millioono maassiin byxii xabaidalda neberen orono edenyyd xadaa bygedede eli.

Xorin negedexi zil bolbol Stalinşka Konstituciiji bejelytiin zil bolon, manai istootooro xoro байна.

SSR Sojuuzai ba sojuuzna respyyblikenydey Verxoovno Soveedydei hungaltanuud bolbol Lenin—Stalinal xeregel bodoto ymye, kommunistnuud ba xamta bişenydyei bloogoi ymye boloo. Byxii oron, byxii arad—bolbol ene bloogoi geze, manai aguu jixe paartiiin tyloee, eorlingee voozds, Stalinai tyloee.

Manai hanalaar golosovaala. Soveed Sojuuz bolbol badaran dagaşka socializmiin ton deşatligeske ba aldarta Konstituciin, şine, stalinska Konsociiitiin tulaa doro xyşene. Xadaa patriooduudai şine olon aguu otriald bolbol eorlingee aguu jixe soveed aradai jabagşaa, soveed intelli-

geenclin zergede niilee.

Manai orono galxamşag xynyud—staxaanovcuud ba staxaanovkanuud urgana, oloşorono. Azal ba tvooręstvlin byxii ootraslinuud deere, tedener bolbol millioono arada i terestee, socializmiin intereeste xydelmerileşged, sylote soveed xyn jyy xeze şadaxa bainab geze xereg deere xaruulan, galxamşag amzaltanuud ba dabaltauudiiji demonstrirovalna.

Soveed exener bolbol socialis batguulaltin byxii poprişcinuud deere amzaltaitaigaar, ereşyydtei soveevnovalana. Zavooduud ba faabrikanuud deere, gyrenei ypravleniin oorganuud ba xydeee azaxilda, nauuġna laboratorinuudai, paroxooduud ba parovoozuud deere, avtomashiinanuud ba samollooduud deere, tedener bolbol eorlingee gyrenei tegşexen exrete grazdaniin, eorlingee socialis azabalalai şadamgai, erxim baiguulagşaa baiza, ereşyydtei adalixan huurilji ezelen. Soveed Sojuuzai Gerolnuud Grizodyybova, Osipeenko, Raskoovaagai niidelge bolbol manai oronhoo gadaa, myn tereenei gadaa teexi azalaşadiji zyb le galxuulna. Ede galxamşag gurban şingli, tiime xynyud manai ende yşeen bişe, edener xadaa xeden zuugaad. Tedenei too urgaza байна, manai socialis exe orono urghaxatai xamta, tedenei too-ny ulam urgana.

Nyxedyd! Angliin xoro to daisadai agentuura—trockiis-buxaarinska predaatelnuud, vreditelnyy, bolbol eorlingee buzagai hyidxelei xydelmerileşged xexliji yngerhen zildeş heden baigaa. Lenin—Stalinal paartiaar xytelberileşgeden, gyrenei zasag ba manai byxii arad

Uгаа gojoor şimegdehen stolico, arada praazdnig—Aguu jixe Oktiaabrşka socialis revoliyyiin xorinegedexi oiji xyxiyy ba bajartaigaar ugtaba.

Nojabriin 6-nai ydeşee, SSSR-ei jixe teaatr soo, xydelmerileşgedi, tariaaşadai ba ulaan armeliske depytaaдуудai Moskoovsko Soveedei, centralna ba moskoovsko partiina, profsojuuzna ba soveed organizacanuud, xydelmerileşged — staxaanovcuud ba udaarniguudai xabaadalgaltaigaar, yngergegiin aldarta oido zoriulagdahan, bajarai zasedaaniida xeden zuugaad xynyud jiree.

Sceentiin gynliji arbanegen sojuuzna respyyblikenydey tugud xyrieelenxi, myn V. I. Leninai monymentaalna biyyst ba I. V. Stalinal aixabtar jixe portreed байна.

Bajarai zasedaaniida xabaadagşadai dunda, SSSR-ei ba RSFSR-ei Verxoovno Soveedydei, Moskoovsko ba raioono soveedydei depytaaдууд, Soveed Sojuuzai Gerolnuud, Xasaan nuurai raioondoxi gerolceske baildaanda xabaadagşad, erdemted, inzeneernyyd ba teexnigyyd, iskyystviin deejatelnyyd ba uran xoxioloşod, vracnuud bil, edener oktiaabrşka toręstvoo soveed sojuuzda jirehen, xarilin xydelmerileşgedi delegaacuudai hanal bodoloo xelsened. Zaal dotor myn diplomatigeske koopusuudai şleengyyd, soveed ba xarilin praessenydei korrespondeentnyy bailsana.

bolbol daisana ene xog bogliji, urdiinxidal adalaar, xairgamgygeer ygeixee. Manai orondo, buzagai vreditelstvlin xoişolonguudilji usadxaxatai xamta, eorlingee orono tolgoi deere hyxe dalaihan, tede baandanuudai ylegdel şaarunuud usadxagdaa байна.

Tedener xadaa soveed gazarai xehegiiji tyrgeer, xyngeer, ximdaar abxii ba eorlingee şin gabijaa tuxai ba Ulaan Aarmiin hulabtar tuxai byxiidelxei dyrtter hyxirexer hanahan baigaa.

Tedener jixeer mexelegdeşoo. Ulaan Aarmi xadaa tedeniiji şangaar soxloo. Nagraada tuxai

Manai orono byxii predaatelnuudai eses xegdehen deerehe, ede bulainuudai zarim ezed xadaa yngerhen zilde bespokoişto gargaş bişegy. Xasaan nuurdaxi sobiiti—ene xadaa dain bişe geşee. Ene xadaa dainai provokaaca, hanaata bolhon ba uxaagyl xyrişin zebsege buzaraaşaa geşee.

Zygeer, bidener bolbol ede

hanalaa tabiza jabahan, gospodaanarai paamiditny xer xysetei geşee, tedener xadaa tere yroogiiji xer oilgozo abaa geşee geze medenegyibdi. Xerbee, Xasaan nuurdaxi yroogi dutanag baigaa haanb, xerbee, soveed buugai erid şanga xylji ba ulaan bojee-cyydei, tedenei komandirnuudai gerolizmlii martaxa baigaa haanb, bidener bolbol daisadta ligeze xelexe johotoibdi: gospodaanar, Xasaan deere taanar jyy amasaahemte, teretni xadaa—gansal „sesexenyud“ geşee, xarin „zimesxenyud“, johoto „zimesxenyud“ yşee yzogyi bainat. Buzar daisad xadaa manai gazar teşee eorlingee xamariiji şixee haa, xaanahaşli, xezeşli haa ilgaagyl, tedener xadaa soveed „zimesxenyud“ xyrtexel baixa. Manai seregydei jabuulgiiji xadaa xulagaigaar ba buzaraş daisana dobtolohon tere raioondo xeed xodol xizaxalaxa ujalgatal bişijimnai, tedener oilgog. Daisaniiji, tereenei eorlinn terriroor deere butasoxi-xodo vidende xoxisto ba xyngengen байна. Tligexexli baixabdi, — bidener bolbol alibyxii dobtolgo ba soxiltodon, manai şin gabijaata Ulaan-Aarmiin byxii xysenydei gurban duxar soxiltor xariuxaxabdi.

Nyxedyd! Bidener bolbol nege zilei saad teexide oroxodo, delxein dain seregi hyzerexe ajuulai yşee jixe bolood baihan yşloovido xorin negedexi zilei oiji hain yderleze bainabdi. Yngerhen zilei sobiitnyyde şine faaktornuud nemegde: Aavstri, Ģexoslovaakidaxi sobiitnyy, myn Xasaan nuurda-xi tere sobiiti ba yşee xeden olon. Ede byxii xadaa delxeiji zerlig faşizmiin ba tereenei prispeşnigyydei busaiduulxiiji hededege, tere nege ceepiin zvenoonuud geşee.

Delxein şine, şuhata xojordo-

gospodaanarai paamiditny xer xysetei geşee, tedener xadaa tere yroogiiji xer oilgozo abaa geşee geze medenegyibdi. Xerbee, Xasaan nuurdaxi yroogi dutanag baigaa haanb, xerbee, soveed buugai erid şanga xylji ba ulaan bojee-cyydei, tedenei komandirnuudai gerolizmlii martaxa baigaa haanb, bidener bolbol daisadta ligeze xelexe johotoibdi: gospodaanar, Xasaan deere taanar jyy amasaahemte, teretni xadaa—gansal „sesexenyud“ geşee, xarin „zimesxenyud“, johoto „zimesxenyud“ yşee yzogyi bainat. Buzar daisad xadaa manai gazar teşee eorlingee xamariiji şixee haa, xaanahaşli, xezeşli haa ilgaagyl, tedener xadaa soveed „zimesxenyud“ xyrtexel baixa. Manai seregydei jabuulgiiji xadaa xulagaigaar ba buzaraş daisana dobtolohon tere raioondo xeed xodol xizaxalaxa ujalgatal bişijimnai, tedener oilgog. Daisaniiji, tereenei eorlinn terriroor deere butasoxi-xodo vidende xoxisto ba xyngengen байна. Tligexexli baixabdi, — bidener bolbol alibyxii dobtolgo ba soxiltodon, manai şin gabijaata Ulaan-Aarmiin byxii xysenydei gurban duxar soxiltor xariuxaxabdi.

Nyxedyd! Bidener bolbol nege zilei saad teexide oroxodo, delxein dain seregi hyzerexe ajuulai yşee jixe bolood baihan yşloovido xorin negedexi zilei oiji hain yderleze bainabdi. Yngerhen zilei sobiitnyyde şine faaktornuud nemegde: Aavstri, Ģexoslovaakidaxi sobiitnyy, myn Xasaan nuurda-xi tere sobiiti ba yşee xeden olon. Ede byxii xadaa delxeiji zerlig faşizmiin ba tereenei prispeşnigyydei busaiduulxiiji hededege, tere nege ceepiin zvenoonuud geşee.

Delxein şine, şuhata xojordo-

Nyxer Stalinal uridşalan hanuulga: „... manai Ulaan Aarmi, Ulaan Flood, Ulaan avlaaca, Osoavlixiimilji byxii-xemzegeer bexizyyke ba şangadaxa xereget. Manai gadaadiin daisadai jamarşli „slyçainost“ ba jamarşli fookasuudta bidener genete deere ortoxogyl...tulada, seregel dobtololgiin ajuulai urda, byxii manai aradiiji mobilizacoonno belen baidalda baigaxa xeregeti.“—stalinska ene uridşalan hanuulga xadaa bidener xyşed ba haitar oilgodohon байна.

Xydelmerişen - Tariaaşanal Ulaan-Aarmi, Uhan-Seregel Flood, Osoavlixiim ba byxii oboroono organizacanuud bolbol daisaniiji butasoxi-xoor ba soxiltodon byri xysete soxiltor xariuxaxaar xezeşli belen baixin tulada, byxliji xene.

Bidene esergyysylen, delxein faşizmiin helme ba zadane xursadagdaa байна geze bidener medenebdi. Zygeer, bidener aimxai bişebdi. Bidener bolbol oronolgo oboroono şadabariiji ulam bexizyyliin tulada, manai zebsege xysenei bojevovi beledxeliiji ulam haizaruulxiin tulada, eorlingee xydelmerileşgi oroldosotoigoor jabuulnabdi. Xydelmerişen-Tariaaşanal Ulaan Aarmi ba Uhan-Seregel Flood, byxii bojee-cyyd, komandirnuud, komissarnuud ba politxydelmerileşged bolbol mynne baigaa momeentiiji eli todoo medene, enemomeente de tedener bolbol eorlingee bojevovi zebsegiiji yşee erximeer, yşee hainaar şudaxlin tulada, xuuşan delxeitei temeselde, socializmiin tyloee, byxii xyn tyreltenei xol zargalai tyloee temeselde, xysen tyges zebseg—marksizm—lenintizmiin yndehe huurilji yşee gynzegilegeer ba xatuugaar şudaxlin tulada, egeel oroldosotoigoor xydelmerilene.

Soveed Sojuuzai zebsege xysen xadaa xezeşli tyges belen. Manai aguu jixe soveed arad mandag! Manai aldarta Xydelmerişen-Tariaaşanal Ulaan Aarmi mandag! Byxii delxein xydelmerişen angimandag! Lenin—Stalinal aguu jixe paarti mandag! Manai Stalinal mandag!

Aguu jixe Oktiaabrşka socialis revoliyyiin xorinegedexi oin tuxai doklaad xexliji SSR-Sojuuzai Arada Komissarnarai Soveedei tyryylegeş nyxer V. M. Moolotov yge ygtebe. Byxii xabaadagşad bolbol soveed pravitelstvlin tolgoi ba nyxer Stalinal ynen soraatnigiiji xaluunaar amarsalnad. Amarşalgiin ba ovaaciin abiaanuud yni udaan zamxanagyl.

Nyxer Moolotovi doklaadiiji ton jixe anxaraltaigaar sonoşgdo. Doklaadii hyyleer, suglaan bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaa Piciyyinaagai duradxalaar, nyxer Stalinal amarsalgiiji negen duugaar batalan abba.

Esestene, Oktiaabrşka socialis revoliyyiin xorinegedexi oido zoriulhan koncert bolhon байна.

Jixe teaatr soo bolhon bajarai zasedaani

Preziidiymde — nyxed Stalinal, Moolotov, KaganooviĢ, Voroişilov, Kalliin, Andrejev, Mikojaan, Jezov, Dimlitrov, Bulganiin, Şveernig, Meexilis, Malenkoov, Bydioonni, Şerbakooov, Popooov, Jefreemov gegşedei xaragdaşat xamta, yni udaan yrgelzelhen, aplodismentnyy bolno.

Tende xabaadagşad bolbol negen zigde huurhaa bosonod. Galxamşag yni udaan suuriaatana, nyxer Stalinal ba tere nei oiriin soraatniguudai xyn delelde bajar ba „uraa“ gehen abiaanuud garana.

Bajarai zasedaaniiji Mossoveedei tyryylegeş Jefreemov neebe.

—Manai oron xadaa urdanb tuluur ba hula baihanaa, bajalig ba xysen tyges oron boloo,—Jefreemov xelene,—ilmedene, bide bolbol manai aldarta bolşevilygydei paartida, tere nei Leninke—Stalinska Centralna Komiteede ba manai aguu jixe Stalinda ujalgataibdi.

Ede ygenyydiin zaal dotor nerjeme ailgataşalga gargana.

—Lenin—Stalinal paartiin xytelberi doro,—Jefreemov yrgelzelyyne,—soveed arad bolbol manai xiliiji heremzeteigeer xamaşalgaşaa, ilagdaşagyl. Xydelmerişen-Tariaaşanal Ulaan-Aarmiilji baiguulaa. Soveed Sojuuzai şviasşeenne xiliiji negeş dal-

san alxaxagyl. Xasaan nuurail raioondo japoonsko vojeenşine xadaa manai xyliji turşaad, gedergee suaxarixa baatal bolhişine byxii delxel xarahana байна.

Zasedaaniida xabaadagşad bolbol Lenin ba Stalinal baiguulagdahan ba Soveed Sojuuzai negedegeer Maarşal K. J. Voroişilovor xytelberileşgedeg, aldarta Ulaan Aarmiilji nerjeme ba yni udaan ovaacaar amarsalnad.

Nyxer Jefreemov xadaa, manai avlaaciin galxamşag xysenei zisee bolgon, soveed patriotizmiin obrazeec bolgon, aldarta gerolnuud—Grizodyybova, Osipeenko ba Raskoovaagai niidelgiiji xelee.

—Manai paartiin Centralna Komiteede ba nyxer Stalinal eorlinn xytelberioer, soveed pravitelstvlin ba nyxer Moolotovoi eorlinn xytelberioer,—saaşan nyxer Jefreemov xelene,—stoliciin azalaşad bolbol 1938 on dotor Moskvaiji şinedxen baiguulxa talaar, aixabtar jixe xydelmeri xehen байна. Moskvaa xadaa egeel gojo haixan goorod bolzo байна.

Faşiis razveedkanuudai ba tedenei buzara agentnuud — trockiis-buxaarinska bandiduud xadaa manai ilaltaitaigaar uragsaa jabahan xydeleji zogsoozo şadaxagyl. Moskoovsko partiina ba partiina bişe bolşevilygyd—Leninske—Stalinska Centralna Komiteedei bata opoeron baiban jym, bainas

ba baixaş байна geze nyxer Jefreemovi xelehen ygenb, xysete haşaalaar daşaramdana.

Bajarai zasedaaniin xyndete prezidiymde, tende xabaadagşad ugaa jixe podjoomoor, nyxed Stalinal, Moolotov, KaganooviĢ, Voroişilov, Kalliin, Andrejev, Mikojaan, Zdaanov, Jezov, Xryşçooov, Dmiitrov, Teişman ba Xooz Dias gegşediiji hungaba.

Nyxer Stalinal nere deere, zaal dotor bajarai ovaaca garana. Bygede xyl deeree bodozo, araduudai inag voozdiiji amarsalnad. „Aba ba bişga aguu jixe Stalinda,—uraa“. Zol zargalta baidaliiji baiguulagşaa—manai Stalinal mandag! gehen, bajarai abiaanuud garana.

Aguu jixe Oktiaabrşka socialis revoliyyiin xorinegedexi oin tuxai doklaad xexliji SSR-Sojuuzai Arada Komissarnarai Soveedei tyryylegeş nyxer V. M. Moolotov yge ygtebe. Byxii xabaadagşad bolbol soveed pravitelstvlin tolgoi ba nyxer Stalinal ynen soraatnigiiji xaluunaar amarsalnad. Amarşalgiin ba ovaaciin abiaanuud yni udaan zamxanagyl.

Nyxer Moolotovi doklaadiiji ton jixe anxaraltaigaar sonoşgdo. Doklaadii hyyleer, suglaan bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaa Piciyyinaagai duradxalaar, nyxer Stalinal amarsalgiiji negen duugaar batalan abba.

Esestene, Oktiaabrşka socialis revoliyyiin xorinegedexi oido zoriulhan koncert bolhon байна.

Kolxoozuudai poolinuud deerehee

Tariaa tuşaalgiin teempilji tyrgedxexe

Xorlin aimagai Ypolkom-zaagai, oktiaabriliin 31-nei me-deegel johoор, natuuroplaata tuşaalgiin plaan xadaa oroidoo 26 procent ba gossemssyyde busaalgiln plaan mill 18,8 procent dyrygedehen baina.

Aimag dotoroo, gansaxan le Ydiin somonoi, Kirovoi ne-remzete kolxooz bolbol natuuroplaata tuşaalgiingaa plaanilji dyrygehen ba tus somonoi, Staalinal neremzete kolxooz (tyryylegşen S. Cerenei) 1326 ceentner tariaa tuşaaха plaan-тай aad, 1104 ceentnerilijn tuşaaха, аimag dotoroo tariaa tuşaalgada tyryy jabanad. Myn tereşelen, Anaagai somonoi, „Ulaan Odon“ kolxooz, 16 ceentner gossemssyyde busaalgilji tuşaaха aad, eneenеe sym tuşaaха cyrygee.

Gegetei xamta pozoomo geeg-dese baihan kolxoozuud olon

baina. Zişeelxede, Kraasna Parti-zaanai somonoi, Staalinal ne-remzete kolxooz (tyryylegşen Maxaaloov) bolbol negeşji ki-lograamm tuşaaгааgyi ba Xorlin somonoi, Zdaanovaи neremzete kolxooz bolbol 818 ceentner tariaa natuuroplaata tuşaaха aad, oroidoo 16 ceentnerilijn tuşaaгааd baina. Myn, Deede-Xezenglin somonoi „Manai Azai“ kolxooz, 458 ceentner natuuroplaata tuşaaха plaantai aad, oroidoo 2 ceentner tuşaaгаа.

Xorlin aimagai ypolkom-zaagai xytelberilegşed bolbol „tariaa tuşaalgada jabaxa morid ygel, xarin, moridiin tariaa somolgodo jabana“—geze şaltagaan barlaad le, hanaa amaxan huуza baidag baina.

DAM-DOR.

Tariaa xuriaalgilji dyrygeedyi

Xori. Xezenglin somonoi, „Leeninei Zam“ kolxooz (tyryylegşen Şagdarai) xadaa ene xilde, yngeregşеe şilay-dexiheen nelieed hain urgasa xuriaаа abxa baibaşji, mynеe xyrtеr tariaa xuriaalgaa dyrygeedyi baina.

Tus kolxoozoi pooli deere 20-ood gektaar tariaaniln ujadgaagy, sahanda daragdaza xebtene. Gadana, 13000 buxal tariaaniln somogdoogyi, tariaanai soxilgo ton hulaar jabuulagdaza baina.

Tariaa soxilgodo xedit ilme tahaldaltai baibaşji, tariaa soxilgin xydelmerinydiiji by-

xeli syidkeer emxidxenegy. 780 ceentner natuuroplaata ba 38 ceentner gossemssyydiin busaalta tuşaaха johotoi aad, oroidoo 290 ceentner natuuroplaata tuşaaгааd baina.

Jyyn deerehee tariaanai ujalga, somolgo ba tariaa soxilgo, gyrenei urdaxi ujalga-nuud ton emxigiygeer, hulaar jabuulagdanab gebel, kolxoozuudai pravleeninyyde xadaa kolxooziguudaigaa xysilji zybeer emxidxeze ba edenei dunda socialis sorevnovaaniilji yrgeneer delgerylyze şadaagy baina.

Dam. Zam.

Operativna xytelberi xeregtei

Xezenglin MTS-iin (direktor Kyrbaatov) xabaatai kolxoozuudai tariaa xadagala jabaxan dyrygedebeşji haa, tariaa ujalgan dyrygedeegyi baina. Zişeelxede, „Zaveeta Iltiça“ kolxoozoi 60 gektaar, „Leeninei Zam“ kolxoozoi 20 gektaar tariaan ujadgaagy ba myn, „Komsomol“ kolxoozda tariaanai ujalga dyrygedeegyi baina.

Gadana, tus MTS-da xabaatai kolxoozuudai 4 mianga garan gektaar tariaan somogdoogyi xebteze baina.

MTS-iin xabaata kolxoozuudai tariaanai soxilgo ton hajanai exilhen bolboş, byxeli syidkiin torşo soo tariaa soxilgin xydelmerinyydiiji emxidxegeyi ba molotilkojoo zybeer xeregteze şadaagy deereheeb, smeene sooxi noormon dyrygedenegy.

8900 ceentner natuuroplaata tuşaaха plaantai aad, 1468 ceentnerilijn tuşaaха, plaanaa oroidoo 16 procent dyrygebe. Ilangajaa geegdeze baihan kolxoozuud—„Mai negen“ kolxooz xadaa 518 ceentner tariaa natuuroplaata tuşaaха aad, mill 86 ceentner, „Oktaabr“ kolxooz 548 ceentnerhee, arai geze 24 ceentnerilijn tuşaaхан baina. Myn tereşelen, „Leeninei Zam“ kolxooz 104 ceent-

nerilji, 898 ceentnerhee tuşaaхан baina.

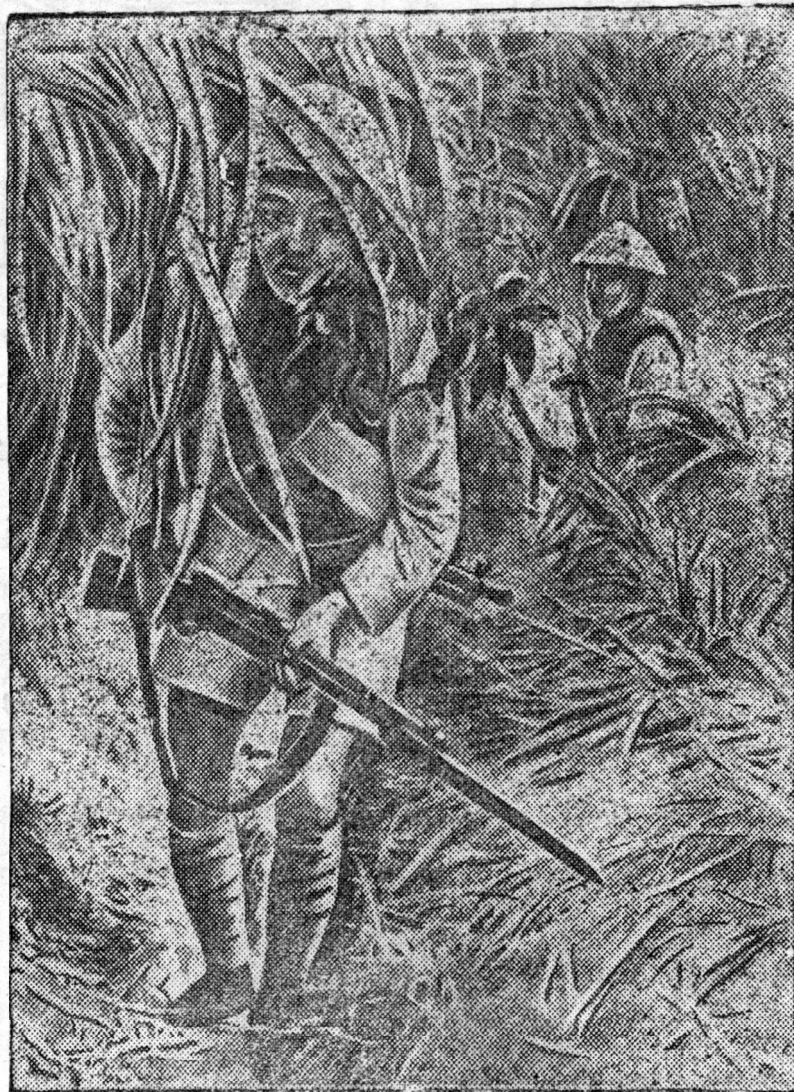
Kolxoozuudai doroо d xubaarida beledxe xydelmerinyy hulaar jabuulagdana.

Maşina traaktorna paarkilji, namar-ybelei remootologodo xabaaduulxin xeregte ton mu beledxeltel baina. „Maşina-nuudai şaastinuudilji abxa kre-diit tabigdaagy“—geze şaltagaan barlaad le, remootiln xydelmerileşdei baixa baira remootologoyi baina. Mynеe, remootiln xydelmeride 40-өөд remootniguud xabaadaxa johotoi aad, mill 2-3 xyn xydelmerilne.

Tus MTS-iin direektiin ba xytelberilxi sostaavln zighe, yrgen maassa kolxooz-niguudai dunda polit-maassova xydelmerinyydiiji hulaar tabihan ba Oktiaabrıska Socialis revoliyiclin XXI zille oin urda teexi socialis sorevnovaaniilji yrgeneer delgerylyze şadaagy, myn tyryy xynyid—staxaanovcuudai xydelmeriin ooped, meetodydiiji delgerylyeegyi deereheeb, azaxiln şuxala kampaani-nuud tahaldaxiln ajuulda xyreeb baina.

Uşar ilmehee, Xezenglin MTS-iin xytelberilegşed bolbol azaxiln kampaaniinuudai jabasilji operativnaar xytelberilxe ujalgatal.

Dam. Dor.

ZURAG DEERE: Xitadai aarmiln tyryy poostnuudai nege-nei bojeecyyd zasaadada baina.

Sojuuzfoto

Kolxoozoi tyryy xynyid

Xori. Xezenglin somonoi, „Leenin zam“ kolxoozoi kolxooznig Bazarai gegşe 65 nahatai ybegen bolboşji, eerlingee iniactatiivaar, kolxooziguoo aalda zaluuşud-haa negeşji dutangyi xandadag baina.

Nyxer Bazarai gegşe ybehe xuriaalgiln yjede xydelmerilxe zuuraa, nege smeene soo senokosilka maşinaar 5 gektaar sabaxiin orondo, 8 gektaar sabşadag baigaa. Myn tariaa xuriaalgiln yjede zaadka deere 5 gektaar tariaa xadaxa noormotoi aad, 7 gektaar xyrtеr xadadag hen.

Tiin, Bazarai gegşilji erxim xydelmeriln tylee kolxoozoinь pravleeni xadaa 2 daxin 50-50 tyxerigeer şagnahan baina.

Gadana, tus kolxoozoi xonişon Erdenejeva Dolgor bolbol 3-daxi zilee xoninoi tovaarna feermede azallaxa zuuraa, eerlingee ujalgata azaltai zişee hainaar tanilsaza şadaa. Nyxer Erdenejeva bolbol ene zilde 190 exe xonidhoо 210 xurigadiiji byten byrineer xaraza abaa.

Mynеe, Dolgor xadaa OTF deere xydelmerilexedee xodo 35 azalta yderynydiiji hara byride olodog ba kolxooziguoo pravleeniin zygheo xojor daxin şagnagdahan baina.

Dam. Dor.

Erxim xonişon

Selengiin aimagai, Zyyjevo-Hytein somonoi, Kybeşevei neremzete kolxoozoi xonişon nyx. Dezed Daşin gegşe kolxooziguoo erxim hain xonişodoi negen myn baina. Mynеe, Dezed Daşin bolbol buural saagaan tolgoitoi, 52 nahatai xyşgen jym. Xedit tiime nahataişi haa, 400 tolgoi xurigadiiji tezeze, xaraza baina. Ede xuriga, xonidonь

barandaa targanuud, sebernnyy. Nyxer Dezed Daşin bolbol 1932 onhoо xoişo xoninoi tovaarna feermede xydelmerilne. Ene torşo dotor, nyxer Dezed xadaa xeden daxin şağnal, haşaal abhan baina. 200 tolgoi xurigadiiji xaraxa noormotoi balhan aad, mynеe 430 to lgoi xurigadiiji xaraza baina.

B. Dorşiln.

Xezee tylene

Muxar-Şiber. Zağinal somonoi, „Ulaan-Tujaa“ kolxooz bolbol yngere gşe zille modobele-xelilji sag bolzorhoon urid dyrygehen jym. Gebeşji, Şuluutain lesopynktiln direkce bolbol modobelede xelei tylene yxexe johotoi myngilji darii tyledex xadaa tus kolxoozdo modobeledeheine tyleriln myn-

jym. ge mynеe xyrtеr ygenegy.

Ene myngilji xezee tylene geşeb. Ene tula, Şuluutain lesopynktiln direkce bolbol modobelede xelei tylene yxexe johotoi myngilji darii tyledex haanь hain baigaa.

C. Çei.

Xiaagtiin aimagai zarim hurguulinuudai baidalhaa

Sentiaabriliin 19-hee oktiaabriliin 8 xyrtеr, Xiaagtiin aimagai 17 hurguulinuudai şalgalta bolhon baigaa.

Hurguulinuudilji şalgaad yzexe, myn tereenhee hyulda, zarim hurguulinuud xadaa mynеe xyrtеr huralsalaigaa zilde xysed beledxelgyi baiba.

Zişeelxede, Xiraanai hurguulida 160 kyb. meetr tyliеn beledxegdeze johotoi baihan aad, mynеe hurguuliingaa gazaа oroidoo 50 kyb. meetr tylietel, myn tereşelen, Xiraanai baidag hurguuli ton zadagai baidaltai: hurguuliingaa gazaа tyliееgee asaruulaadyi, zarim pomeşeeninyydiin belen boloodyi.

Ene mete, tyliееgee asaruulaagy ba hurguuliingaa remootilji dyrygeedyi hurguulinuud olon.

Gadana, Xiaagtiin aimagai exin hurguuliin bagşanar olon dutuu. Hyylei yje 8 boltor 10 bagşanar oldogoyi baihan. Bagşanarai dutomag deerehee, sentiaabr negenoe zaniaatijaa exilegyi hurguulinuud olon baihan baiba.

Zişeelxede, Ivaanovskiln hurguuli sentiaabriliin 23-da zaniaatja exilee. Polkaanovskiln hurguuli sentiaabriliin 14-de exilhen bolboş, zarim bagşanariln 4 klaassuudta zaniaatj xedeg. Noovo-Desiaatnikovskiln exin hurguuliin erxilegşе nyx. Baabkin bolbol yderei xojor smeeneer 110 huragşadtai zaniaatj xene. Zaruubinska hurguuliin 1-3 daxi klaassuudta, mynеe xyrtеr xysed regyliarna zaniaatj xegdenegy.

Myn, zarim hurguulinuudai erxilegşer, somon dotorxi hurguuliin nahanaи xygedilji hurguulidaа xysed xanduulza şadaagy.

Zişeen, Noovo-Desiaatnikovskiln selsoveedte 27 xygyed hurguulida xabaaduulga-daagy baina. Yber-Xereetede 12 xygyed, Polkaanovia 19 g.m. Zarim hurguulinuudta yceeb-nigyid ba nagilaadna posobinuud, ilangajaa matematikaikiin, geograafikiin, jestestvoznaniiln, ba istooriin knigenyyid, nagilaadna posobinuud duta-mag ba na.

Yber-Xereetuin hurguulida 3

daxi klaassta yzexe geograafitiin negeş knige ygel. Ene hurguuliin hurgagşa nyx. Konkadoov gegşe jestestvoznaniiln yroogto „texnişeske urgasa“ geze teeme zaaxadaa, huragşadtai xaruulxa na. Ilaadna posobibişi ygel, texnişeske urgasiin kartinaşji ygel baina.

Myn, ene hurguuliin huragşadai disciplinenь muugar tabigdanxai.

Zarim bagşanar plaandaa xaişа xereg xandaza, mynеe xyrtеr plaanaa xysed tabiaagy, tabihanşji baibal, buruugar tabidag ba prograam-mahaa buulgadag baina.

Gadana, zarim bagşanar bolbol huragşadiiji zybeer ba gojoor bişylyze hurgaxa ba guur-haa zybeer barixa, zybeer huuxa g. metilji xaraza ba xeleze baixa ujalgatal baibaş, zarim bagşanar xeregseedeegyi baina, „hainaar uuu“ geze xeleed, xaişan geze zybeer huuxa johotoi xaruulxa ygel.

Olonxi hurguulinuudai, huragşadai tyrelxidei dunda xy-

delmeri jabuulagdanagy. Zarim hurguulinuud bolbol tyrelxidei suglaа negeş xeggyi, huragşadagaa jamarşji yşloovido bahijijnь xysed medexegy huуza bainad.

Eneenhee gadana, socialis sorevnovaani emxidxeze ba xydelmeriingee ooped helgeze jabadal bagşanarai dunda xomor, hurguuliin erxilegşener xadaa bagşanarigaa yroogto xaa-jaaxan bailsadag baina.

Klaassuudai ba huragşadai xoorondo socialis sorevnovaani emxidxehen baibaş, hurguulinuudai xoorondo batalahan doogovor xomor, xaa-jaа baibaş, şalgadadaggyi baina.

Uşar ilmede, aimagai gegeerelei tahagat ba hurguuliin erxilegşeneri zygheo oirni yderynyde zoxixo xemexe abza, ede byxii dutuu zyllinyydee darii usadaxanь şuxaliin şuxala xereg bolno.

Z.

Unşagşadai bişeg

Muu xydelmeritei selbpoo

Zede. Burgaltain somondo 10 tuxai hurgagşanar xydelmeriledeg jym. Ene somonoi selbpoo bolbol ede hurgagşanarilji ed tovaar ba produuktaar xangaxa johotoi aad, tere xariuu-salgaa dyrygenegy.

Gadana, ene selbpoodo ed tovaarai jirexedenь, selbpooгoi xydelmerileşdei „tanil“ xynyid ariin „ydeer“ xubaaza abşadag. Myn, oktiaabr harlin 21-nei yjeer, tus selbpoodo şaas jirehen baigaa. Teed, ene şaasilji tus selbpooгoi tyryylegşe nyx. Bazar-Zab Sanzejev geg-

şe eeree abşahan baixa jym. Kolxoozoi pravleeninyyde, ene somonoi hurguulinuud ynlnei (2 hara bolzo baina) kiroşingyl xaranxil baidag. Gebeşji, ene selbpooгoi tyryylegşe Sanzejev gegşe kiroşin bil bolgoxo tuxai anxaralaa bişixanaaşji tabidaggyi.

Ene xydelmeriln muu baihaninь rapotreebsojuuzda hain medegdeze baihan bolboşji, mynеe xyrtеr jyynde anxaragdadaggyi b?

D. Cedeenov.

Oroldolgo gargadaggyi

Jaruuna. Yystь-Egetiln selbpoo bolbol 3 otleleeni—laavkatal. Teed, ede otleleeniinydtenь xynеi ton tyryyn xeregiledeg tovaarnuud—dabhan, maoorko, saaxar, tamxinai saarhan ba zuruul geze metenyid xodo tahaldaşadag gurimtai.

Gebeşji, ene selbpooгoi tyryylegşe nyx. Jeremeejev gegşe ede metiln tovaarnuudilji bil bolgoxo tuxai xydelmeriёe bolsşeviiг johoor emxidxede-gyi, emxidxexiin tuxai oroldolgo, iniactiiv garganagy. Batozaapov.

Dutuunuudaa usadaxa

Selenge. Yber-Zeexin selbpoo (tyryylegşen nyx. Kyla-kooov) bolbol arad nitiilji yrgen xeregilegin ed tovaarnuudai tahaldagyi xangaxa jabadalilji gyisedxenegy.

Ene selbpooгoi otleleeni—laavkanuud xadaa „Leeninei Zam“ kolxoozoi dergedexi laavka, (prodavecenь Andreejev) arbaad xonog soo dabha, milo, zuruul, saaxar geze metiln tovaarai tahaldahan baixa jym. Ede tovaarnuudilji jyynde asaraxa xudaladaggyi jym ge-xede: „Aimagai putreebsojuuz bidenerte ygedeggyi“—geze ogto xudalaar xariusaad baidag.

Myn tereşelen, laampa ba laampiin şil geze metiln ger dotoroi eldeb xeregselnyydyr-doe baidaggyi. Zişeelxede, „So-veedydei 1-dugaar şjeed“ ba

Kaganooviiгin neremzete kolxoozuudai huragşad bolbol laampa ba laampiin şil ygei deere-hee, ydeşenь gertee zaniatj xexe argagy, tedenci otlişnoor huraxa zonigooonь haad bolzo baina.

Yber-Zeexin selbpooгoi xydelmeriln muugar tabigdahan tuxai, aimagai gazeedex bişeg-dehen ba aimagai organizaac-nuudai zygheo nyx. Kyla-kooov-to uridsalan hanuulaganuud ygtehenşji haa, xydelmeriln jyrdoe zahardaggyi baixanь galxamaar xereg myn.

Soveed xudaldaanaи xydelmerilji halzaruulxa tuxai anxaralaa tabixa jabadal xadaa xudaldaа erxilegşe xydelmerilegşedei xyndete yyrge myn bolko tula, nyx. Kyla-kooov bolbol ene dutuunuudaa oirni yderynyyde usadaxaar boloo.

R. B. bliin.

Ş A T A R

Debiyyt (şatarai paarti naadalgiin exin)

Paarti naadalgiin exin stadi-n xadaa debiyyt geze nerelegdedeg. Ene yjede paarti bolbol figyrenydyiiji yrgeneer jabuulxa ba xybyyde centriiji bil bolgoxo: Esestень doskaagaigaa ploşşadba jabaxa gazar jixetei bololgiil xangaxa—ilme gol zorilgotoi baina.

Debiyyt xadaa eneegeer naadalgajaa şaşadanь yrgelzelyi-xiin intreeste, xybyyge gy, ali figyrye yxexe, ene jabadal xadaa gambiit geze nerelegdedeg.

Debiyytnyydei eldeb janziin nerenyid xadaa dori durag-dahan nerenyidhee bil boidog.

1). Şaxamatiştiin nerehee, ene debiyytilji praaktikada oruulhan geze gy, ali ilanga-taraa tereenilji taaruulan zoxio-xiin tylene yseleige jixeer garga-han jabadal (zişeelxede, gambiit mycioo, gambiit evaansa geze nerelegdedeg).

2). Ene debiyyt xaana bil bolzo garahan gy, ali taaruulan zoxioogdohon oronoи nerehee boldog (ispaanska şatarai paarti, orod şatarai paarti).

3). Ene paarti naadalgiin exin, figyriin gy, ali xybyynei nere-hee karakterizovaalagdana (bersiin xybyynеi debiyyt, temenei debiyyt).

Debiyytennyyde, 1. e 2-e 4 exilhen jabadalda, protivni-gilnь 1. e 7-e 5 jabadalaar xariuu ygene, ene xadaa jyriln neelgetei, ylegşenь xaalatai geze nerelegdedeg.

Nojonoi morioor xegdehen debiyyt

1. e 2-e 4 e 7-e 5

2. K g 1-f 3

Sagaan figyrye bolbol ceentertylene temeseze e 5 xybyynedobtolno.

2. f 7-f 6

Ataaka lagdahan xybyyji xamagaalahan egeen zoxidgyi jabadalainь negen bolno.

3. K f 3: e 5l

Sagaan figyrye bolbol morioor ygeaxiood, paarti şyylgedeyoruulhan, xysetei ataaka genetabna.

3. f 6: e 5

4. F d 1-h 5 + Kr-e 8-e 7

5. F h 5: e 5 + Kr e 7-f 6

6. S f 1-c 4 + Kr f 7-g 6

7. F. e 5-f 5 + Kr g 6-h 6

8. d 2-d 4 g 7-g 5

9. h 2-h 4

Enegeer, sağan figyrye bolbol xingexeneer şyyxe baina.

A. M. Igyymnov.

Xariusaigata redaaktor R. BIMBAAJEV.

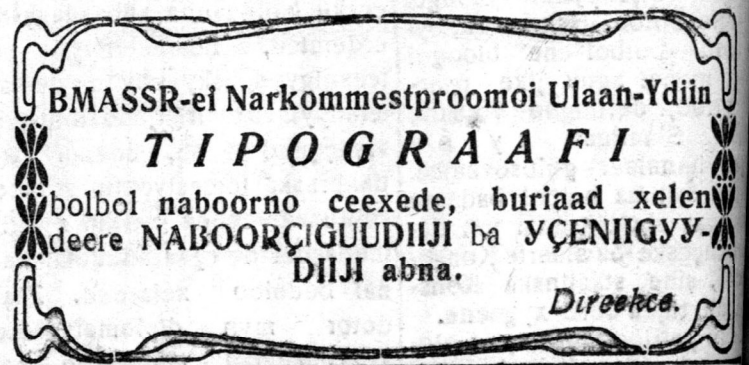
KINOO TEAATARNUUDTA

Kinoo „Erdem“

Dryzъjaа

Kinoo „Progress“

„Buutai xyn“

Z.